

Zahraniční inspirace – doporučení k problematice prevence kriminality

Výběr některých doporučení, obsažených ve studii „Cesty k prevenci: vývoj a přístupy k intervenci v rané fázi kriminální kariéry“ (Austrálie, 1999)¹

Doporučení 8: Zaměřte se na změnu několika propojených rizikových faktorů, spíše než vzájemně nepropojené výzvy

- Lidé mohou dorazit ke stejnému konci různými cestami. Mohou existovat některé typické nebo společné trasy, ale lze očekávat i velkou variabilitu.
- Kumulativní počet rizikových faktorů, spíše než jejich specifický typ, je často kritický (každý aspekt může být poslední kapkou, po které pohár přeteče). Kombinace některých konkrétních faktorů, spíše než kterýkoli faktor sám o sobě, je často nejsilnějším prediktorem pozdějších výsledků.
- Intervenční postupy zaměřené na změnu pouze jednoho rizikového faktoru jsou zatíženy vysokou pravděpodobností neúspěchu.
- Důvody pro pozitivní nebo negativní zaujetí (bias) ve vztahu k některým projektům jsou založeny na osobních predispozicích hodnotitelů, jejich zkušenostech a očekáváních. Někdo upřednostňuje projekty, zaměřené na roli rodiny, školy, jiný spíše na represí jako takovou.

Doporučení 9: Výběr osob: Předvídejte rozdíly podle pohlaví a etnicity

- Většina otázek se týká rozsahu, v jakém se lidé z různých skupin dopouštějí různých druhů trestných činů. Rovněž je třeba klást otázky o rozdílech ve věku, povaze rizikových a ochranných faktorů, vhodnosti a efektivnosti různých programů prevence a důvodech rozdílů ve výsledcích.
- Když se realizační tým začne v předstihu věnovat těmto otázkám, může být prevence mnohem lépe proaktivně plánována.

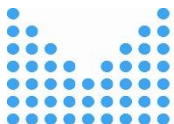
Doporučení 10: Stanovení pokynů ve vztahu k rozhodnutí, jak zaměřit preventivní kroky

- Rozvojové přístupy jsou vnímány jako zejména slibné. Tyto koncepty zdůrazňují potřebu cílování dětí a jejich rodin. Přitom je kladen důraz na tři soubory osob: a) pachatelé zločinů; b) oběti nebo potenciální oběti; c) osoby, které legitimizují předsudky a podporují „opoziční kulturu“² (opatření proti předpojatosti snižuje celou skupinu rizikových faktorů).

¹ HOMEL, Ross; CASHMORE, Judith. Pathways to Prevention: Developmental and Early Intervention Approaches to Crime in Australia. Commonwealth Attorney-General's Department, Canberra, 1999. ISBN 0 642 28402 4. <https://1url.cz/CuH0g>; <https://www.researchgate.net/publication/43493789>

Podobně viz: FLETCHER, Bevan. Evaluation of the Crime Prevention Education Program. Office of Crime Statistics and Research; Government of South Australia, Adelaide 2005. http://www.ocsar.sa.gov.au/docs/evaluation_reports/CPEP.pdf

² Tento aspekt (oppositional culture) je možné vnímat jako vidění světa „my“ versus „oni“ (černí versus bílí atd.), kdy, například, obyvatelé sociálně vyloučených lokalit vnímají majetkovou i jinou kriminalitu proti „ostatním“ jako něco, co je zcela v pořádku. V rámci školy může v rámci určité subkultury panovat přesvědčení, že školní úsilí není nijak hodnotnou proměnou, koneckonců, otázky kladou a známky udělují „oni“.

Doporučení 12: Předvídejte "mýty" při přijímání účinných preventivních opatření

- Mýty uvedené povahy mohou být například následující: Nikdy nic nefunguje, bez ohledu na investované prostředky; kriminalitu dokáže řešit pouze policie; role komunity a společenské kontroly je v prevenci kriminality jedinečná; každého zločinu se týká jedna příčina (například nedostatek investic do sociálních programů, nezaměstnanost, diskriminace, rasismus atd.), což umožňuje řešení celé situace modifikací jediné proměnné, co platí pro „hlavní proud“, platí pro všechny atd.
- Další mýtus předpokládá, že všechny kritické faktory se nacházejí uvnitř jednotlivce (a je to jen a pouze konkrétní osoba, která se musí změnit).
- Kořeny trestné činnosti jsou složité a kumulativní a jsou zakotveny v konkrétní sociální i osobní historii. Riziko kriminality se zvyšuje neexistencí smysluplných sociálních cest pro různorodou škálu mladých osob (absence podpory ze strany jednotlivců, škol a komunit).
- Teprve v posledních letech se objevilo mnoho vědecky přesvědčivých důkazů, že intervence v raném věku mohou vykazat dlouhodobý dopad na kriminalitu a další sociální problémy, jako je zneužívání návykových látek. Tyto studie vypovídají především o dopadu konkrétních programů zaměřených na děti či rodiny.